

9.12.2023

Hyvä Saksmanin sukuseuran jäsen

Joulun taika on jälleen ympärillämme, ja halusin ottaa hetken kirjoittaakseni teille joulukirjeen. Tämä kirje on täynnä lämpimiä ajatuksia ja kiitollisuutta, jotka haluan jakaa kanssanne tänä erityisenä aikana.

Ensinnäkin haluan kiittää teitä kaikkia siitä, että olette osa yhteistä sukuseuraamme. Vuosikymmenten saatossa olemme luoneet yhteisön, joka yhdistää meitä sukumme juurilla ja historialla. On hienoa nähdä, miten sukumme historia kiinnostaa aina uusia sukupolvia.

Toiseksi haluan kiittää sukuseuran johtokuntaa kaikesta hyvästä yhteistyöstä sekä lämminhenkisistä kuukausittaisista kohtaamisista Teams-palavereissa. Vaikka emme ole kokoontuneet fyysisesti, olemme pitäneet säännöllisesti yhteyttä toisiimme eri viestintävälineiden avulla. Olette antaneet oman arvokkaan panoksenne sukuseuramme toimintaan sekä osoittaneet sitoutumista ja välittämistä sukuseuraamme kohtaan, ja se lämmittää sydäntäni. Kiitos Heikki Partanen, Matti Berg, Pia Saxman, Marjatta Väänänen, Maija Saksman sekä Tiina Laukkanen.

Haluan myös kiittää teitä sukuseuramme jäseniä siitä, että olette ilmoittaneet omia sekä lähisukulaistenne päivitettyjä yhteystietoja sukuseuramme varapuheenjohtaja Matille tai sihteeri Pialle. Yhteystietoja ja muita henkilötietoja säilytetään ja käsitellään tietosuojasetuksen mukaisesti ja jokaisella sukuseuran jäsenellä on muun muassa oikeus pyytää muuttamaan virheellisiä, tai täydentämään puuttuvia tietojaan. Ajantasaisten yhteystietojen avulla pystymme viestimään sukuseuran ajankohtaisista asioista teille jäsenille esimerkiksi tämän joulukirjeen muodossa.

Joulun aika on myös aikaa perheelle ja sukulaisille. Toivon, että jokainen teistä saa nauttia lämpimistä hetkistä rakkaiden kanssa. Muistakaa arvostaa sukumme perinteitä ja tarinoita,

jotka ovat osa meidän jokaisen identiteettiämme. Joulun aika tarjoaa mahdollisuuden sukupolvien väliseen yhteyteen sekä muistojen jakamiseen.

Lopuksi toivotan teille kaikille oikein hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta. Toivon, että tuleva vuosi tuo mukanaan uusia mahdollisuuksia, menestystä sukuseuramme toiminnalle sekä lisäselvyyttä sukumme varhaisista vaiheista. Jatketaan yhdessä sukumme perinteen vaalimista ja luodaan vieläkin vahvempi yhteisö tuleville sukupolville.

Lämpimin jouluterveisin,

Marianne Liimatainen

Saksmanin sukuseuran esimies

Ajankohtaisia asioita

Sukututkimus etenee. Sukututkija Ari Kolehmainen on jatkanut työtänsä ja selvittää parhaillaan DNA-testien avulla, löytyykö Hämeestä Hauhon Mattsonista tai hänen läheisestä isälinjaisesta suvustaan mieslinjaa nykypäivään asti.

Muistutan ystävällisesti jäsenmaksun maksamisesta. Jäsenmaksu on 15€/henkilö/kalenterivuosi. Pysyväisjäseneksi pääsee 200€:n kertamaksulla.

Tilinumeroimme on: FI69 5342 0120 0068 26.

Savusaunan ihanuutta!

Savusaunan lämmitys on jo sinänsä rituaali suoritus puhumattakaan itse kylpemisestä. Molemmat rituaalit vaativat aikaa ja keskittymistä, joten ne eivät ole hätähouduille sopivia. Omasta lapsuudestani muistan hyvin elävästi kaikki siihen liittyvät vaiheet.

Kaikki alkoi siitä, kun isämme kävi ensin lapioimassa tien saunalle hyvissä ajoin päivällä koska lämmitys aloitettiin heti päiväkahvin jälkeen. Pesään ladottiin metriset koivuhalat ja hetken humaus, kun ne alkoivat palaa. Meistä oli mukavaa mennä sinne kiukaan eteen lattialle savuverhon alapuolelle istumaan ja tulen lieskoja tuijottamaan. Isä hakkasi myös tuuralla avannon, josta vesi kannettiin kiukaan kyljessä olevaan tynnyriin. Siinä avannossa me isompana myös käytiin uimassa elikkä hyrskyttämässä niinkuin kirnussa. Se oli tosi mukavaa ja sitä leikkiä ei meiltä koskaan kielletty.

Aikansa puut paloivat ja vesi kihisi, lämpö kohosi ja ilta pimeni. Sauna sai rauhassa siintyä ja tekeytyä kylpykuntoon. Tässä tapahtuu nykyajan kylpijöiden virhe, töyvätyään saunomaan liian aikaisin ja sitten ihmetellään, kun silmiä kirvelee. Ensin pitää heittää häkälölyt ja antaa taas siintymiselle aikaa. Sitten heitetään akkain löylyt ja kotvan kuluttua menivät naisista vanhimmat ja äidit pikkuisten kanssa kylpemään. Hyvin lämmitetyn savusaunan ideahan on, että löylyt paranee kun yö lähenee elikkä viimeisimmät kylpijät olivat yleensä ne kovanahkaisemmat miehet jotka tietysti ottivat mittaa kenen nahka kestää istua pidempään ja kuumimmassa löylyssä.

Saunassa ei ennen vanhaan saanut puhua muutoin itikat söivät kesällä. Kiukaan haltijaa piti kunnioittaa niin lehmätkään eivät kärsineet kesällä kärpäsiestä. Nykyisin saunoissa on kiukaan päällä saunatonttu ja se ajaa saman asian.

Muistan myös kaksi erilaista saunamuistoa -50 luvun alusta. Olimme kaksi veljeä ja minä odottamassa saunaan menoa ilkosillaan tuvan lattialla. Isä tuli myös samoin ja hänellä oli se historiallinen saunasäkki, joka oli ommeltu matonpätkistä. Isä piti sitä säkinsuuta avoinna ja niin me kaikki kolme hyppäsimme sinne säkkiin ja isä nosti meidät selkäänsä ja kantoi saunaan.

Olimme kunnolla löylyissä ja välillä kieriskelimme lumihangessa niinkuin isämme myös teki. Saunomisen jälkeen sitten juosta kipitimme jälleen ilkosillaan sitä kapeata saunapolkua, saatoimme joskus horjahtaa ja pyllähtää vielä hangen puolelle mutta eipä se haitannut kun äiti odotti puhtaan pyyhkeen kanssa ja kuivatteli lämpimän uunin edessä.

Toinen muisto on vähän kinkkisempi, kun olimme vanhemman veljeni kanssa sairastaneet hinkuyskää jo riittävän kauan, rykineet, aivastelleet, itkeneet ja oksentaneet. Lauantaina isä vei meidät sinne savusaunaan ja alkoi lääkitä. Hän otti tärpättiä, laittoi sen löylyveteen ja siitä se alkoi hoito. Istuimme lauteilla tärpättilöylyssä ja taas aivasteltiin, yskittiin, ryvittiin mutta ei muuta, tilanne alkoi helpottaa ja pesun jälkeen mentiin tietysti hankikieriskelyyn ja siihen se tauti jäi.

Mitä sanoo vanha viisaus, jos ei sauna, viina, terva tai tärpätti auta niin.....?

Kyllähän se niin on, että savusauna voittaa ihanuudessaan kaikki muut saunat, vaikka on lämmityksen suhteen suuritöinen, jos verrataan sähkösaunan katkaisijan napsauttamiseen. Onneksi olen saanut silloin tällöin saunakutsun myös savusaunaan. Joka kesä kummipoikani lämmittää ihan minua varten savusaunan, jonne sitten järjestän itseni yleensä kuntorastien kautta ja kyllä minä siitä myös nautin vastan kera. Istun pitkään ja hartaasti löylyissä, käyn uimassa monta monta kertaa ja juon välillä samaa järvivettä ilman pöpöpelkoja. Talvisin savusaunaa ei nykyisin ole niinkään tarjolla mutta kyllä minä sitä kaipaen ja varsinkin näin joulun alla ja jouluna se kaipuu tuntuu vielä enemmän.

Olen myös pelastanut yhden savusaunan - 70 luvulla uuteen käyttöön, kun se oli ollut hylättynä useita vuosia. Kun näin sen niin en voinut muuta kuin ryhdyin siivoamaan sitä perusteellisesti. Kannoin kaikki turhat roinat ulos ja poltin iloisesti nuotiolla, ripsuin katajaluudalla seinät ja laipion, pesin runsaalla mäntysuopavedellä lauteet ja lattiat sekä

huuhdoin kylmällä järvivedellä kaikki paikat. Jätin sen tuulettumaan, kuivumaan ja iltaa odottamaan. En ollut puhunut talon väelle mitään, kun seuraavana päivänä vein maitokärryillä polttopuita ja lämmitin sen. Eteisessä oli vielä se patakin ehjänä, joten puhdistuksen jälkeen sain myös pesuveden kuumaksi. Tein vastat valmiiksi ja iltaruuan aikaan ilmoitin, että siellä olis rannalla se savusauna lämmin, tervemenoa kylpemään. Mikä oli tulos, kukaan talonväestä ei uskonut asiaa eikä mennyt renkiä lukuunottamatta saunaan paitsi tietysti minä ite. En lannistunut siitä vaan koko kesän lämmitin sitä ja pikkuhiljaa tuli väki sinne varmaan osa uteliaisuudesta kylpemään ja olivat sitten myös kyllä tyytyväisiä. Sen jälkeen sinne jopa kutsuttiin vieraitakin saunomaan, se oli jo sitten jotain erikoista. Edelleenkin se on käytössä kesäisin, korjauksiakin on tietysti tehty mutta saunan olemusta ja tyyliä ei ole muutettu, se on hyvä juttu.

Saunat ja saunominen on meille suomalaisille tosi tärkeä ja suuri juttu. Savusauna on saunojen aatelia, jota perinnettä kannattaa vaalia ja ylläpitää jos se vain on käytännössä mahdollista. Muistellaan omia mukavia saunamuistoja ja nautitaan jokaisesta saunahetkestä ja retkestä.

Haluan myös toivottaa kaikille makoisia joululöylyjä itse kunkin omassa kotisaunassa sekä oikein hyvää ja levollista joulun aikaa ja loppuvuotta.

Kiitoksin ja terveisin Liisa Irene Särkkä.